

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO20/6316 din 11.02.2020

la proiectul de lege la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr.160/2011 și nr.131/2012)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Economiei și Infrastructurii, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege ordinară, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 privind actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;

e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."

Potrivit art.12 alin.(2) al legii, „Termenul de prezentare a recomandărilor asupra proiectelor de decizii va constitui cel puțin 10 zile lucrătoare de la data mediatizării anunțului referitor la inițierea elaborării deciziei sau de la data mediatizării anunțului privind organizarea consultărilor publice.". Mai mult ca atât, art.11 alin.(2²) al aceleași legi prevede că „Anunțul privind organizarea consultărilor publice și materialele aferente sunt făcute publice cu cel puțin 15 zile lucrătoare înainte de definitivarea proiectului de decizie".

Cu referire la proiectul de lege, autorul a respectat etapele asigurării transparenței decizionale. Astfel, normele propuse au fost plasate pentru consultare publică pe pagina web a Ministerului Economiei și Infrastructurii la data de 04.11.2019, precum și pe portalul particip.gov.md fiind respectat termenul de 10 zile pentru prezentarea recomandărilor pe marginea proiectului, de către părțile interesate.

Astfel, având în vedere că proiectul a fost plasat pe paginile oficiale web indicate supra, precum și apreciind termenele pentru consultări publice, transparența decizională a fost asigurată.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Proiectul nu este însoțit de nota informativă, fapt ce contravine art.30 din Legea 100/2017 cu privire la actele normative. Potrivit art.30 din legea dată „(1) Concomitent cu elaborarea proiectului actului normativ se întocmește nota informativă la proiect, conform modelului indicat în anexa nr.1, care va cuprinde cel puțin următoarele compartimente: a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ; b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite; c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene; d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi [...]".

Cu toate acestea, unele referințe asupra normelor propuse sunt redată în cuprinsul notei informative al altui proiect de act normativ parvenit prin aceeași scrisoare, mai exact proiectul Codului transportului feroviar. Conform acestei note „Pentru aplicarea normelor privind autorizarea și controlul de stat efectuate de Autoritatea Feroviară, concomitent cu proiectul codului transportului feroviar, se prezintă la pachet și amendamentele la anexele Legii nr.160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător și Legii nr.131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător.".

Prin urmare, deși autorul nu a întocmit o notă informativă asupra proiectului, considerăm că promovarea acestuia nu urmărește scopuri ascunse. Totodată, recomandăm întocmirea unei note informative separate care să individualizeze importanța și necesitatea promovării prezentului proiect de act normativ, în condițiile Legii nr.100/2017.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesele instituționale ale Autorității Feroviare, definindu-i domeniile de control ale acestei entități. Totodată, prin norme sunt promovate și interesele generale ale pasagerilor de a beneficia de servicii de transport feroviar sigur și securizat, ceea ce corespunde interesului public.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „*nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.*

Proiectul nu conține o notă informativă care să corespundă cerințelor stabilite de Legea nr.100/2017.

Totodată, practica de a întocmi o notă informativă comună pentru mai multe proiecte de acte normative este una vicioasă, întrucât Legea nr.100/2017 nu reglementează mecanismul de argumentare a două proiecte de acte normative, simultan printr-o singură notă. Respectiv, este recomandabil întocmirea unei note informative asupra prezentului proiect, reieșind din specificul normelor elaborate și a categoriei actului propus, precum și să corespundă structurii reglementate de Legea nr.100/2017.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „*e) fundamentarea economico-financiară*”.

Proiectul nu conține o notă informativă care să corespundă cerințelor legale stabilite de Legea nr. 100/2017, respectiv fundamentarea economico-financiară lipsește. Însă, analizând normele propuse deducem că implementarea acestora vor necesita resurse financiare din bugetul de stat, în special cheltuieli de ordin organizatoric și funcțional ce vizează crearea Autorității Feroviare.

Prin urmare, este necesară întocmirea notei informative asupra prezentului proiect, conform cerințelor statuate în Legea nr.100/2017, care să conțină o fundamentare economico-financiară detaliată, cu indicarea cuantumului și a calculelor necesare pentru implementarea prevederilor elaborate.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative "*textului proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]".

Textul proiectului este expus în limbă simplă, clară și concisă, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte legislative sau normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul conține norme ce vizează activitatea Autorității Feroviare care urmează a fi creată odată cu adoptarea noului Cod de transport feroviar. Mai exact, entitatea publică sus-citată va fi responsabilă de efectuarea controlului de stat în segmentul siguranța și calitatea transportului feroviar național.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul a fost elaborat de către Ministerul Economiei și Infrastructurii, în vederea implementării prevederilor proiectului de act normativ Codul transportului feroviar. În acest sens, autorul promovează concomitent atât Codul sus-citat, cât și modificarea cadrului legal aferent ce vizează autoritatea responsabilă de sectorul dat.

Autorul a respectat cerințele legale privind asigurarea transparenței în procesul decizional, statuate în Legea nr.239/2008.

Se atestă lipsa unei note informative a proiectului. Astfel, atenționăm asupra necesității elaborării unei note informative, care să reflecte strict informația asupra normelor propuse de prezentul proiect, conform cerințelor statuate la art.30 din Legea nr.100/2017.

În normele supuse expertizei anticorupție nu au fost identificați careva factori și riscuri de corupție.

11.02.2020

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Cristina DIACENCO, Inspector principal